DOMSTOLENS DOM (femte avdelningen)

den 22 oktober 2009 *

I mål C-449/08,

angående en begäran om förhandsavgörande enligt artikel 234 EG, framställd av College van Beroep voor het bedrijfsleven (Nederländerna) genom beslut av den 8 oktober 2008, som inkom till domstolen den 13 oktober 2008, i målet

G. Elbertsen

mot

Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit,

meddelar

DOMSTOLEN (femte avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden E. Levits (tillförordnad ordförande på femte avdelningen) samt domarna A. Borg Barthet (referent) och M. Ilešič,

* Rättegångsspråk: nederländska.

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: R. Grass,

efter det skriftliga förfarandet,

med beaktande av de yttranden som avgetts av:

— Nederländernas regering, genom C. Wissels och M. de Mol, båda i egenskap av ombud,

— Tysklands regering, genom M. Lumma och J. Möller, båda i egenskap av ombud,

— Europeiska gemenskapernas kommission, genom F. Clotuche-Duvieusart och B. Burggraaf, båda i egenskap av ombud,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Begäran om förhandsavgörande avser tolkningen av artikel 42.4 i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, (EG) nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) nr 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1673/2000, (EEG) nr 2358/71 och (EG) nr 2529/2001 (EUT L 270, s. 1).

2 Begäran har framställts i ett mål mellan G. Elbertsen och Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (det nederländska ministeriet för jordbruk, natur och livsmedelskvalitet) (nedan kallat ministeriet), angående fördelning av samlat gårdsstöd ur den nationella reserven.

Tillämpliga bestämmelser

Gemenskapslagstiftningen

Förordning nr 1782/2003

3 Inom ramen för reformen av den gemensamma jordbrukspolitiken antog Europeiska unionens råd förordning nr 1782/2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och för vissa stödsystem för jordbrukare.

4 Genom förordning nr 1782/2003 införs bland annat ett inkomststöd för jordbrukare. Detta system betecknas i artikel 1 andra strecksatsen i samma förordning som ”systemet med samlat gårdsstöd”. Bestämmelserna avseende detta system återfinns i avdelning III i förordningen.

5 I artikel 33 i förordning nr 1782/2003 anges de situationer där jordbrukarna kan beviljas samlat gårdsstöd. Artikeln har bland annat följande lydelse:

”Stödberättigande

1. Jordbrukare skall ha tillträde till systemet med samlat gårdsstöd om

a) de har beviljats stöd under den referensperiod som avses i artikel 38 enligt minst ett av de stödsystem som anges i bilaga VI, eller

…”

6 Artikel 37.1 i förordningen har följande lydelse:

”Referensbeloppet skall vara genomsnittet under tre år av de sammanlagda belopp som beviljats en jordbrukare enligt de stödsystem som anges i bilaga VI, beräknat och justerat i enlighet med bilaga VII, för varje kalenderår av den referensperiod som anges i artikel 38.”

7 Den referensperiod som anges i artikel 33.1 och 37.1 i förordning nr 1782/2003 definieras i artikel 38 i samma förordning. Referensperioden omfattar kalenderåren 2000–2002.

8 Artikel 42.1 och 42.4 i förordning nr 1782/2003 har följande lydelse:

”1. Medlemsstaterna skall, efter en eventuell minskning enligt artikel 41.2, göra en linjär procentuell minskning av referensbeloppen för att upprätta en nationell reserv. Denna minskning får inte vara större än 3 %.

…

4. Medlemsstaterna skall använda den nationella reserven för att i enlighet med objektiva kriterier och på ett sådant sätt att likabehandling av jordbrukare kan garanteras och snedvridning av marknaden och konkurrensen undviks fastställa referensbelopp för jordbrukare som befinner sig en särskild situation som skall fastställas av kommissionen i enlighet med förfarandet i artikel 144.2.”

Förordning (EG) nr 795/2004

9 Skäl nio i kommissionens förordning (EG) nr 795/2004 av den 21 april 2004 om tillämpningsföreskrifter för det system med samlat gårdsstöd som föreskrivs i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 (EUT L 141, s. 1), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1974/2004 av den 29 oktober 2004 (EUT L 345, s. 85) (nedan kallad förordning nr 795/2004), har följande lydelse:

”För att underlätta förvaltningen av den nationella reserven bör den skötas på regional nivå, utom i de fall som avses i artikel 42.3 i förordning (EG) nr 1782/2003, där så är tillämpligt, och i artikel 42.4 i samma förordning, där medlemsstaterna är skyldiga att fördela stödrättigheter.”

10 Skäl 13 i förordning nr 795/2004 har följande lydelse:

”Enligt artikel 42.4 i förordning (EG) nr 1782/2003 fastställer kommissionen vilka särskilda situationer som skall ge rätt till att fastställa referensbelopp för vissa jordbrukare som befinner sig i en situation som helt eller delvis har hindrat dem från att

få direktstöd under referensperioden. Det är därför lämpligt att göra en förteckning över dessa särskilda situationer genom att utforma bestämmelser om hur man skall undvika att samma jordbrukare får stöd genom flera olika fördelningar av stödrättigheter. Detta skall emellertid inte hindra kommissionen från att vid behov lägga till fler situationer. Medlemsstaterna bör ges möjlighet att fastställa referensbeloppet."

11 Artikel 18.1 i förordning nr 795/2004 har följande lydelse:

"Vid tillämpning av artikel 42.4 i förordning (EG) nr 1782/2003 skall med jordbrukare i särskilda situationer avses jordbrukare i den mening som avses i artiklarna 19–23a i den här förordningen."

12 Artikel 21.1 i förordning nr 795/2004 har följande lydelse:

"En jordbrukare som senast den 15 maj 2004 investerat i produktionskapacitet eller köpt mark i enlighet med punkterna 2–6 skall få stödrättigheter som beräknas genom att det referensbelopp som medlemsstaterna fastställt i enlighet med objektiva kriterier och på ett sådant sätt att likabehandling av jordbrukare kan garanteras och snedvridning av marknaden och konkurrensen undviks, divideras med ett antal hektar som inte överstiger det antal hektar som jordbrukaren köpt."

Den nationella lagstiftningen

13 Artikel 16 i 2006 års förordning om inkomststöd enligt den gemensamma jordbrukspolitiken (Regeling GLB-inkomenssteun 2006) (nedan kallad Regeling) har bland annat följande lydelse:

”1. Vid fördelningen av stödrättigheter ur den nationella reserven får endast följande personer beaktas:

…

c) Jordbrukare som i enlighet med artikel 21 i förordning nr 795/2004 har investerat i produktionskapacitet eller köpt mark, när ministeriet anser att det är visat att de senast den 15 maj 2004 i enlighet med artikel 21 i förordning nr 795/2004 har

— investerat i stallkapacitet eller arrenderat sådan för minst sex år,

— köpt mark eller arrenderat sådan för minst sex år,

— köpt djur, för vilka direktstöd enligt bilaga IV till förordning nr 1782/2003 kan utgå,

…

d) Jordbrukare som i enlighet med artikel 22 i förordning nr 795/2004 arrenderat eller köpt mark, när ministeriet anser att det är visat att de arrenderat eller köpt marken senast den 15 maj 2004,

…

2. Jordbrukare som avses i artikel 16.1 b–d kan tilldelas samlat gårdsstöd ur den nationella reserven under förutsättning att

a) de efter investeringar i produktionskapacitet eller efter tillträde, köp eller arrendering av ersättningsberättigande mark i den mening som avses i artikel 44.2 i förordning nr 1782/2003 under det följande kalenderåret har mer

i) stallkapacitet,

ii) djur, för vilka sådant direktstöd som nämns i bilaga [VI] till förordning nr 1782/2003 kan beviljas,

…

än efter den produktionskapacitet eller mark som var tillgänglig under referensperioden,

b) de på grund av denna ytterligare produktionskapacitet erhållit mer direktstöd beräknat enligt artikel 17 och

c) den ytterligare produktionskapaciteten eller marken ännu gett rätt till tilldelning av stödrättigheter eller referensbelopp på grundval av referensperioden.

3. Ansökan om att stödrättigheter ur den nationella reserven ska fastställas görs i enlighet med artikel 11.”

14 Artikel 17.1 och 17.2 i Regeling har följande lydelse:

”1. De ytterligare stödrättigheterna för de jordbrukare som avses i artikel 16.2 ska beräknas på följande sätt:

a) Den höjning av det direktstöd som erhålls enligt de stödsystem som räknas upp i bilaga VI till förordning nr 1782/2003, vilken sker året efter det att investeringar gjorts i produktionskapacitet, tillträde till, köp eller arrendering av mark och som är följden av dessa investeringar, ska beräknas och anpassas enligt den metod som anges i bilaga VII till förordning nr 1782/2003.

b) Från resultatet av beräkningen enligt punkt a ska ett belopp på 500 euro dras av. Avdraget ska fördelas proportionerligt mellan de olika former av ytterligare stöd som mottagits enligt de stödsystem som avses i den punkten.

c) Beloppen av de olika former av ytterligare stöd som beräknats enligt punkt b ska multipliceras med en procentsats som fastställs närmare av ministeriet. Denna procentsats offentliggörs i Staatscourant.

2. Med undantag för vad som föreskrivs i artiklarna 16.2 och 17.1 får, på ansökan av jordbrukaren, det ytterligare referensbeloppet beräknas på grundval av det andra året efter investeringen i produktionskapacitet eller tillträde till, köp eller utarrendering av marken, dock senaste år 2005, när ministeriet anser att det är visat att jordbrukaren under det första året efter investeringen inte fullständigt kunnat utnyttja produktionskapaciteten eller marken.

…”

Målet vid den nationella domstolen och tolkningsfrågorna

15 G. Elbertsen, jordbrukare i Nederländerna, höll år 2000 på sitt jordbruk fyra får, år 2001 tre får och år 2002 elva får. Han erhöll inget direktstöd för denna period.

16 Den 20 december 2002 ingick G. Elbertsen ett avtal om arrende av 1,29 ha ängsmark och året därpå byggde han om en tidigare lagerbyggnad till stall.

17 Under åren 2003–2005 höll G. Elbertsen 20 får, för vilka han för varje år fick ett tackbidrag på sammanlagt 440,40 euro.

18 På grundval av de investeringar som gjorts i stallkapacitet, tackor och mark ansökte G. Elbertsen den 6 september 2005 om att tilldelas stödrättigheter ur den nationella reserven.

19 Genom skrivelse av den 13 oktober 2006 meddelade ministeriet att G. Elbertsen visserligen uppfyllde kraven för att tilldelas stödrättigheter ur den nationella reserven, men att det ytterligare direktstöd som hade räknats fram låg under den gräns på 500 euro som föreskrivs i den nationella lagstiftningen och att han därför inte kunde tilldelas stödrättigheter ur den nationella reserven.

20 Genom beslut av den 15 december 2006 fastställde ministeriet att G. Elbertsen kunde tilldelas stödrättigheter med ett belopp av noll euro.

21 G. Elbertsen begärde omprövning av detta beslut och ministeriet fattade den 24 april 2007 beslut om att inte företa någon ändring.

22 Genom skrivelse av den 1 maj 2007 överklagade G. Elbertsen beslutet av den 24 april 2007 till College van Beroep voor het bedrijfsleven.

23 G. Elbertsen gjorde i sitt överklagande gällande att den nationella bestämmelse, enligt vilken en gräns om 500 euro ska tillämpas medför att små jordbrukare särbehandlas, vilket är till nackdel för dem, och att den således strider mot artikel 42 i förordning nr 1782/2003 och artikel 21 i förordning nr 795/2004. Han anförde vidare att det vid den tidpunkt då han gjorde sina investeringar inte fanns någon sådan gräns, varför artikel 17.1 b i Regeling strider mot rättssäkerhetsprincipen och principen om skydd för berättigade förväntningar. G. Elbertsen gjorde slutligen gällande att han har rätt till stödrättigheter ur den nationella reserven enligt förordning nr 795/2004. Förordningen utgör hinder mot att en medlemsstat tillämpar en beräkningsregel för att fastställa referensbeloppet som medför att han helt förlorar rätten att tilldelas stödrättigheter.

24 College van Beroep voor het bedrijfsleven beslutade mot denna bakgrund att vilandeförklara målet och ställa följande tolkningsfrågor till EG-domstolen:

”1) Ska artikel 42.4 i [förordning nr 1782/2003] tolkas så, att en medlemsstat enligt den bestämmelsen ges ett utrymme för skönsmässig bedömning, som innebär att referensbeloppet kan fastställas till 0 euro och att jordbrukare som befinner sig i en särskild situation, i den mening som avses i artikel 21 i [förordning nr 795/2004], inte tilldelas stödrättigheter ur den nationella reserven?

2) För det fall fråga 1 ska besvaras jakande: Utgör gemenskapsrätten i så fall hinder mot tillämpningen av en bestämmelse som artikel 17.1 b i Regeling …, enligt vilken det före fastställandet av det referensbelopp som ligger till grund för tilldelningen av stödrättigheter ur den nationella reserven ska göras ett avdrag på 500 euro från

det belopp med vilket det ytterligare stöd som följer av en investering i produktionskapacitet eller köp av mark höjs?”

Prövning av tolkningsfrågorna

Den första frågan

25 Den hänskjutande domstolen har ställt sin första fråga för att få klarhet i huruvida artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003 ska tolkas så, att medlemsstaterna enligt den bestämmelsen ges ett utrymme för skönsmässig bedömning, som gör det möjligt att fastställa referensbeloppet till 0 euro och att inte tilldela jordbrukare som befinner sig i en särskild situation, i den mening som avses i artikel 21 i förordning nr 795/2004, stödrättigheter ur den nationella reserven.

Yttranden som har inkommit till domstolen

26 I sina skriftliga yttranden har den nederländska och den tyska regeringen liksom kommissionen anfört att artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003, jämförd med artikel 21 i förordning nr 795/2004, ger medlemsstaterna ett sådant utrymme för skönsmässig bedömning, under förutsättning att referensbeloppet fastställs i enlighet med objektiva kriterier och att det således inte är fråga om en särbehandling av jordbrukare eller snedvridning av marknaden och konkurrensen.

Domstolens svar

27 Inom ramen för systemet för samlat gårdsstöd är medlemsstaterna enligt artikel 42 i förordning nr 1782/2003 skyldiga att upprätta en nationell reserv för att kunna ta hänsyn till särskilda situationer. Enligt artikel 42.4 i denna förordning ska medlemsstaterna använda den nationella reserven för att i enlighet med objektiva kriterier och följaktligen fastställa referensbelopp för jordbrukare som befinner sig i en särskild situation på ett sådant sätt att likabehandling av jordbrukare kan garanteras och snedvridning av marknaden och konkurrensen undviks.

28 I motsats till ordalydelsen i artikel 42.3 och 42.5 i förordning nr 1782/2003 – enligt vilken medlemsstaterna uttryckligen får respektive inte får använda den nationella reserven i situationer som anges i dessa bestämmelser – är medlemsstaterna enligt artikel 42.4 i denna förordning skyldiga att fastställa referensbelopp för jordbrukare som befinner sig en särskild situation. Detta är bland annat fallet med en jordbrukare som senast den 15 maj 2004 investerat i produktionskapacitet eller köpt mark.

29 Domstolen konstaterar dock att det varken enligt artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003 eller enligt artikel 21.1 i förordning nr 795/2004 a priori är uteslutet att en medlemsstat fastställer ett referensbelopp som är lika med noll euro.

30 Enligt artikel 21.1 i förordning nr 795/2004 ska de stödrättigheter som jordbrukaren tilldelats beräknas på grundval av det referensbelopp som den berörda medlemsstaten fastställt. Av detta följer att de nationella bestämmelserna kan medföra att beräkningen av stödrättigheterna i vissa fall kan resultera i ett belopp som är lika med noll euro, även om de inte utgör hinder mot rätten att få ett referensbelopp fastställt.

31 Denna omständighet ska emellertid inte anses stå i strid med artikel 21.1 i förordning nr 795/2004 som, tolkad mot bakgrund av skäl 9 i förordningen, föreskriver en skyldighet för medlemsstaterna att inom ramen för artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003 fördela stödrättigheter till de berörda jordbrukarna.

32 Såsom uttryckligen framgår av artikel 21.1 i förordning nr 795/2004 och artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003 har medlemsstaterna ett visst mått av eget skön när de fastställer referensbeloppet. Denna tolkning bekräftas dessutom av skäl 13 i förordning nr 795/2004.

33 Medlemsstaterna måste dock i enlighet med dessa bestämmelser utgå från objektiva kriterier, se till att jordbrukare inte behandlas olika och undvika att snedvrida marknaden och konkurrensen.

34 Den första frågan ska således besvaras på följande sätt: Artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003 ska tolkas så, att medlemsstaterna enligt den bestämmelsen ges ett utrymme för skönsmässig bedömning som gör det möjligt för dem att fastställa referensbeloppet till 0 euro och att inte tilldela jordbrukare som befinner sig i en sådan särskild situation som den som avses i artikel 21 i förordning nr 795/2004 stödrättigheter ur den nationella reserven, under förutsättning att referensbeloppet fastställs i enlighet med objektiva kriterier och på ett sådant sätt att likabehandling av jordbrukare kan garanteras och snedvridning av marknaden och konkurrensen undviks.

Den andra frågan

35 Den hänskjutande domstolen har ställt sin andra fråga för att få klarhet i huruvida gemenskapsrätten utgör hinder mot tillämpningen av en nationell bestämmelse enligt vilken det före fastställandet av det referensbelopp som ligger till grund för tilldelningen av stödrättigheter ur den nationella reserven ska göras ett avdrag på 500 euro från det belopp med vilket det ytterligare stöd som är följden av en investering i produktionskapacitet eller köp av mark höjs.

Yttranden som har inkommit till domstolen

36 Den nederländska och den tyska regeringen liksom kommissionen anser att gemenskapsrätten inte utgör hinder mot tillämpningen av en sådan bestämmelse.

Domstolens svar

37 När medlemsstaterna genomför gemenskapsbestämmelser ska de inte enbart rätta sig efter bestämmelserna i den berörda förordningen, utan också iaktta de allmänna principerna i gemenskapsrätten såsom principen om likabehandling, principen om skydd för berättigade förväntningar och proportionalitetsprincipen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 4 juni 2009 i mål C-241/07, JK Otsa Talu, REG 2009, s. I-4323, punkt 46).

38 Enligt artikel 42.4 i förordning nr 1782/2003 ska medlemsstaterna fastställa referensbeloppet för jordbrukare som befinner sig en särskild situation i enlighet med objektiva kriterier och på ett sådant sätt att likabehandling av jordbrukare kan garanteras och snedvridning av marknaden och konkurrensen undviks.

39 Enligt artikel 17.1 i Regeling ska referensbeloppet beräknas på grundval av höjningen av det direktstöd som beviljats till följd av investeringar i produktionskapaciteten, tillträde till köp eller arrendering av mark. Beloppet ska därefter först minskas med 500 euro, som ska fördelas proportionerligt på de olika ytterligare stöd som mottagits, och sedan multipliceras med en procentsats som fastställs närmare av ministeriet. Det således beräknade referensbeloppet utgör grund för fastställandet av värdet på de stödrättigheter som ska tilldelas eller höjas.

40 Under dessa förhållanden konstaterar domstolen att den bestämmelse varom fråga är i målet vid den nationella domstolen, enligt vilken referensbeloppet ska minskas med 500 euro för samtliga jordbrukare som ansökt om stöd ur den nationella reserven, är en allmän åtgärd som vidtas i enlighet med objektiva kriterier och som varken åsidosätter principen om likabehandling av jordbrukare eller innebär snedvridning av marknaden och konkurrensen.

41 Vad särskilt gäller likabehandlingsprincipen erinrar domstolen om att denna enligt fast rättspraxis innebär att lika situationer inte får behandlas olika och att olika situationer inte får behandlas lika, såvida det inte finns sakliga skäl för en sådan särbehandling (dom av den 11 juli 2006 i mål C-313/04, Franz Egenberger, REG 2006, s. I-6331, punkt 33 och där angiven rättspraxis).

42 I förevarande fall befinner sig samtliga jordbrukare som ansökt om stöd ur den nationella reserven i en liknande situation. Den omständigheten att ett avdrag på 500 euro skulle kunna påverka mindre jordbruk mer än större saknar betydelse i detta hänseende. Jordbrukare som ansökt om stöd ur den nationella reserven och som inte uppfyller kraven för att tilldelas samlat gårdsstöd befinner sig däremot inte i en liknande situation som de jordbrukare som erhåller regelbundet stöd.

43 Det ska dessutom påpekas att proportionalitetsprincipen, enligt vilken det eftersträvade målet ska uppnås på det minst ingripande sättet, utgör inte hinder mot en sådan nationell bestämmelse som den i målet vid den nationella domstolen, som har som syfte att undvika att genomförandet av stödsystemet medför referensbelopp som är obetydliga och helt oproportionerliga i förhållande till medlemsstatens administrativa utgifter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 1990 i mål C-16/89, Spronk, REG 1990, s. I-3185, punkt 28).

44 Således ges medlemsstaterna enligt vissa gemenskapsbestämmelser ett utrymme att tillämpa ett tröskelvärde under vilket en stödbegäran kan avvisas. Som exempel kan nämnas den möjlighet som medlemsstaterna har enligt artikel 12.6 i förordning nr 795/2004 att fastställa att ett jordbruksföretag måste ha en minsta storlek på 0,3 ha för att kunna ansöka om stödrättigheter. Dessutom får medlemsstaterna, i enlighet med artikel 70 i kommissionens förordning (EG) nr 796/2004 av den 21 april 2004 om närmare föreskrifter för tillämpningen av de tvärvillkor, den modulering och det integrerade administrations- och kontrollsystem som föreskrivs i förordning nr 1782/2003 (EUT L 141, s. 18), besluta att inte bevilja stöd, om beloppet för en enskild stödansökan inte överstiger 100 euro. I artikel 4.3 i rådets förordning (EG) nr 2529/2001 av den 19 december 2001 om den gemensamma organisationen av marknaden för får- och getkött (EUT L 341, s. 3) ges medlemsstaterna slutligen ett visst bedömningsutrymme för att fastställa att det antal djur för vilka en bidragsansökan lämnas in ska uppgå till minst 10 eller högst 50.

45 Vad avser principen om skydd för berättigade förväntningar ska det erinras om att på området för den gemensamma jordbrukspolitiken kan näringsidkare inte med fog förvänta sig att rådande förhållanden ska bestå när de behöriga myndigheterna inom ramen för sitt utrymme för skönsmässig bedömning kan ändra dessa (domen i det ovannämnda målet Otsa Talu, punkt 51). Av detta följer att genomförandet av investeringar i produktionskapacitet eller köp av mark inte ger näringsidkare rätt att göra gällande berättigade förväntningar, som grundar sig på genomförandet av dessa investeringar, detta för att kunna göra anspråk på att ett referensbelopp ska tilldelas just på grund av dessa investeringar (se, för ett liknande resonemang, domen i det ovannämnda målet Spronk, punkt 29).

46 Med hänsyn till vad som anförts ovan ska den andra frågan besvaras enligt följande: Gemenskapsrätten utgör inte hinder mot tillämpningen av en nationell bestämmelse enligt vilken det före fastställandet av det referensbelopp som ligger till grund för tilldelningen av stödrättigheter ur den nationella reserven ska göras ett avdrag på 500 euro från det belopp med vilket det ytterligare stöd som följer av en investering i produktionskapacitet eller köp av mark höjs.

Rättegångskostnader

47 Eftersom förfarandet i förhållande till parterna i målet vid den nationella domstolen utgör ett led i beredningen av samma mål, ankommer det på den nationella domstolen att besluta om rättegångskostnaderna. De kostnader för att avge yttrande till domstolen som andra än nämnda parter har haft är inte ersättningsgilla.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (femte avdelningen) följande:

1) Artikel 42.4 i rådets förordning (EG) nr 1782/2003 av den 29 september 2003 om upprättande av gemensamma bestämmelser för system för direktstöd inom den gemensamma jordbrukspolitiken och om upprättande av vissa stödsystem för jordbrukare och om ändring av förordningarna (EEG) nr 2019/93, (EG) nr 1452/2001, (EG) nr 1453/2001, (EG) nr 1454/2001, (EG) nr 1868/94, (EG) nr 1251/1999, (EG) nr 1254/1999, (EG) nr 1673/2000, (EEG) nr 2358/71 och (EG) nr 2529/2001 ska tolkas så, att medlemsstaterna enligt den bestämmelsen ges ett utrymme för skönsmässig bedömning som gör det möjligt för dem att fastställa referensbeloppet till 0 euro och att inte tilldela jordbrukare som befinner sig i en sådan särskild situation som den som avses i artikel 21 i kommissionens förordning (EG) nr 795/2004 av den 21 april 2004 om tillämpningsföreskrifter för det system med samlat gårdsstöd som föreskrivs i förordning nr 1782/2003, i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1974/2004 av den 29 oktober 2004, stödrättigheter ur den nationella reserven, under förutsättning att referensbeloppet fastställs i enlighet med objektiva kriterier och på ett sådant sätt att likabehandling av jordbrukare kan garanteras och snedvridning av marknaden och konkurrensen undviks.

2) Gemenskapsrätten utgör inte hinder mot tillämpningen av en nationell bestämmelse enligt vilken det före fastställandet av det referensbelopp som ligger till grund för tilldelningen av stödrättigheter ur den nationella reserven ska göras ett avdrag på 500 euro från det belopp med vilket det ytterligare stöd som följer av en investering i produktionskapacitet eller köp av mark höjs.

Underskrifter